

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-09-36389 פרידמן נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

לפני כבוד הרשמת בכירה טל כהן אלימלך

התובע: אור פרידמן

נגד

הנתבעת: מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

פסק דין

התובע הגיש כנגד הנתבעת תביעה במסגרתה עתר לקבלת פיצוי מכוחו של [סעיף 30 \(א\) לחוק התקשורת \(בזק ושידורים\)](#) התשמ"ב-1982 (להלן – "החוק") וזאת, כנטען בכתב התביעה, בעטיים של דברי פרסומת שנשלחו על ידי הנתבעת לתובע מבלי שניתנה הסכמתו לכך, ובניגוד להוראות החוק.

טענות התובע:

1. התובע הינו מנתח פלסטי.
2. התובע קיבל הודעות SMS מהנתבעת בימים הבאים: 20.08.2019 בשעה 16:15, 21.08.2019 בשעה 16:05, 29.08.19 בשעה 16:31, 12.09.2019 בשעה 13:46.
3. התובע לא נתן את הסכמתו המפורשת מראש לקבלת דבר הפרסומת ואף הנתבעת המשיכה לאחר שהתובע חזר בו מהסכמתו לקבלת דברי הפרסומת על ידי הודעת סירוב כחוק.
4. התובע טוען כי דברי הפרסומת הנ"ל הינן מסר המופץ באופן מסחרי אשר מהוות הפרה של ס' 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982 בהיותן הודעות "ספאם".

טענות הנתבעת:

5. בחודש 3.2012 התובע הצטרף לקרן הפנסיה של הנתבעת אך בחודש יוני 2019 הופסקו ההפקדות לחשבוננו בקרן הפנסיה.
6. במהלך חודש אוגוסט 2019 הנתבעת שלחה לתובע הודעת טקסט בדבר הפגיעה הצפויה בכיסוי הביטוחי שלו ובהודעה זו היא הפנתה אותו לדבר עם החברה על מנת למנוע פגיעה בכיסוי הביטוחי.
7. הנתבעת אינה מכחישה כי שלחה הודעות טקסט לתובע אל היא טוענת כי אין מדובר ב"דברי פרסומת", כהגדרתן בחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982 אלא הודעות עדכון ושירות ששלחה למבטחים בהתאם לחבותה עפ"י דין.
8. הנתבעת טוענת כי היא פעלה בהתאם להוראות הדין במקרה דנן.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-09-36389 פרידמן נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

9. יתר על כן הנתבעת טוענת כי התובע אישר לה לשלוח לו עדכונים ודיוור שוטף וכי הודעות אלו מחויבות בשליחה בהתאם לדין, הודעות אלו מהוות הודעות עדכון ושירות המעדכנות כי הכיסוי הביטוחי שלו בקרן צפוי להיפגע. הודעות אלו מציעות לתובע לפנות לנתבעת על מנת למנוע פגיעה בכיסוי הנ"ל.
10. ההודעות ששלחה הנתבעת הינן עדכון יידוע ושירות על מנת שהתובע ידע את מעמדו בקרן הפנסיה ובזכויותיו.

דיון והכרעה

11. דין התביעה להידחות.
12. לאור הוראות תקנה 15(ב) לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), תשל"ז – 1976, ניומק פסק הדין בצורה תמציתית ויכיל אך הטענות והראיות הנדרשות לשם הכרעה.
13. מטרת [סעיף 30א \(ג\) \(3\)](#) לחוק התקשורת היא לעקור תופעה של שיגור מסרונים ללא הסכמת הנמענים שאינה אלא בגדר הטרדה, וזו מכונה "דואר זבל". הספאם מהווה מטרד ציבורי והמחוקק ביקש למגר את התופעה באמצעות הטלת אחריות מלאה על מפרסם בדמות פיצוי לדוגמה שאיננו דורש הוכחת נזק. הכלל שאימץ המחוקק הוא אפוא מודל opt in ולא opt out. אמור מעתה; חל איסור על משלוח דבר פרסומת בשיווק ישיר אלא אם כן נתקבלה מראש הסכמת הנמען. זאת, למעט במצב בו חלה התקשרות קודמת בין המפרסם לצרכן, או אז האחריות מועברת לצרכן לבקש להסיר עצמו מרשימת התפוצה (וראו לעניין זה דברי ההסבר להצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון מס' 40), התשס"ח-2008 ס"ח 518; [רע"א 3545/14 גלסברג נ' קלאב רמון בע"מ](#) [פורסם בנבו] (27.7.2014). להלן: "גלסברג"; [רע"א 1954/14 חזני נ' הנגבי \(סיתונית מועדון דאיה ורחיפה במצנחים\)](#) [פורסם בנבו] (4.8.2014). להלן: "חזני").
14. [סעיף 30א\(ב\)](#) לחוק התקשורת קובע בזו הלשון:

"... (ב) לא ישגר מפרסם דבר פרסומת באמצעות פקסימיליה, מערכת חיוג אוטומטי, הודעה אלקטרונית או הודעת מסר קצר, בלא קבלת הסכמה מפורשת מראש של הנמען, בכתב, לרבות בהודעה אלקטרונית או בשיחה מוקלטת; פנייה חד-פעמית מטעם מפרסם לנמען שהוא בית עסק, באחת הדרכים האמורות בסעיף קטן זה, המהווה הצעה להסכים לקבל דברי פרסומת מטעמו, לא תיחשב הפרה של הוראות סעיף זה".

בסעיף זה, "דבר פרסומת" מוגדר כ"מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת". לעניין זה, ייחשב בין היתר "מפרסם" - "מי שתוכנו של דבר הפרסומת עשוי לפרסם את עסקיו או לקדם את מטרותיו, או מי שמשווק את נושא דבר הפרסומת בעבור אחר".

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 36389-09-19 פרידמן נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

צא וראה, כי הסעיף דורש שני תנאים מצטברים להיותו דבר פרסומת. האחד, שהוא מהווה מסר המופץ באופן מסחרי. האחר, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת.

15. ברת"ק [56184-09-16](#) קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר (מחוזי

ת"א), כב' הש' א' כהן; פס"ד מיום 27.10.16 קבע בית המשפט כדלקמן:

"אינני סבורה שקופת חולים, אשר מיידעת את לקוחותיה בדבר החזרים על ייעוץ רפואי וחיסונים, מיידעת לקוחותיה בדבר סדנת סכרת במחיר משתלם ..., מיידעת בדבר שירותים משתלמים לילדים עם בעיות קשב וריכוז, מיידעת בדבר הפקת טופס 17 בקלות בשירותי אונליין, שולחת הודעה בדבר הצורך בחיסון נגד מחלת שפעת וכיוצ"ב, אזי היא שולחת "דבר פרסומת" כמשמעותו בסעיף 30 א' (א) [לחוק התקשורת \(בזק ושידורים\)](#), תשמ"ב – 1982 (להלן: "חוק התקשורת")."

בסעיף 30 א' (א) לחוק התקשורת, הוגדר "דבר פרסומת":
"דבר פרסומת" – מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת וכן מסר המופץ לציבור הרחב שמטרתו בקשת תרומה או תעמולה;

...

ביהמ"ש העליון נדרש כאמור לסוגיית חוק התקשורת ברע"א [1954/14](#) אילן חזני נ' שמעון הנגדי (4/8/14) [להלן: "עניין חזני"], שם נערך דיון, בין היתר, בנוגע לתכליתו של חוק התקשורת ומטרותיו.

בסעיף 2 לפסק הדין בעניין חזני, מפרט כב' השופט פוגלמן 5 סוגי בעיות הנגרמות ממשלוח הודעות ספאם – "דואר זבל":

1. בעיות הנוגעות לתוכן של הודעות הפרסומת – יכולות להכיל מידע שקרי או פוגעני המגיע לנמען שאינו חפץ בו (פרסום אתרי הימורים, פורנוגרפיה ועוד).

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 36389-09-19 פרידמן נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

2. בעיות הנוגעות לפגיעה בפרטיות הנמען – כתובת הדואר האלקטרוני של הנמען הועברה לשולח ללא הסכמת הנמען ונעשה בה שימוש שלא בהסכמתו.
3. בעיות הנוגעות לשימוש בדואר אלקטרוני כאמצעי תקשורת - בשל קלות ההפעלה והעלות הנמוכה. תופעת הספאם פוגעת ביעילות ובתועלת שהעסקים מפיקים ממנו ופוגעת במסחר.
4. העברת עלויות הפרסומים מן המפרסם אל הנמען – הנמען צריך לבזבז זמן רב על סינון והפרדה בין הודעות רצויות לאלו שאינן רצויות, ומטיל גם עלויות משמעותיות על ספקי התקשורת.
5. פגיעה בצדדים שלישיים שאינם במעגל התקשורת שבין המפרסם לנמען: פגיעה במוניטין של גופים שכתובות הדואר שלהם משמשות מסווה למפרסמים.

לא מצאתי כי בהודעות בגינן הוגשה התביעה ע"י המשיב ביחס למבקשת מתקיימות מי"מ"הבעיות" אשר פורטו לעיל.

...

גם אם יש אלמנט שיווקי בחלק מההודעות ... והמבקשת מעוניינת לגרום לכך שמבוטחיה יישארו אצלה ולא יעברו לקופות חולים אחרות, אזי אין למנוע ממנה פרסום השירותים הניתנים על ידה. פרסום אשר נשלח לחברי הקופה שמסרו לה כתובת מייל שלהם, גם אם קיים אינטרס כלכלי משני / עקיף, ע"י כך, שהמבוטחים לא יעברו לקופות חולים מתחרות."

2. ור' גם [רת"ק \(חי\) 42578-11-16](#) יונתן בן-עמי נ' האוניברסיטה הפתוחה - הלישכה המשפטית (כב' השי' ב' טאובר, החלטה מיום 8.1.17) שם נקבע, בין היתר, כי "עיון בהודעות אשר נשלחו על ידי המשיבה, מלמד, כי בניגוד לטענת המבקש, ההודעות שנשלחו על ידי המשיבה, לא נשלחו במטרה לעודד רכישת מוצר או שירות או על מנת לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת, אלא שרובן המכריע של ההודעות נשלחו במטרה ליידע את המבקש כבוגר של המשיבה אודות קיומם של כנסים, אירועים ומפגשים של מועדון יזמות ועסקים."

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-09-36389 פרידמן נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

16. מצאתי כי כוחן של מסקנות בית המשפט במקרים שלעיל יפה גם למקרה דנן. ההודעות שנשלחו לתובע מיום 20.08.2019 ו- מיום 29.08.2019 על ידי הנתבעת מתזכרות את התובע כי ישנה פגיעה בכיסוי הביטוחי שלו כעמית בקרן הפנסיה ולכן היא מצרפת להודעה קישור חשוב בנושא זה על מנת שהתובע ידע את זכויותיו.

17. להלן נוסח ההודעה:

" אור שלום, לאור פגיעה צפויה ברציפות זכויותיך הביטוחיות בקרן הפנסיה, מצ"ב קישור חשוב בנושא. לתשומת ליבך, מדובר בפגיעה בלתי הפיכה ולכן אנו ממליצים לקרוא בעיון את האמור....".

18. מעיון בהודעה זו נראה כי לא מדובר בדבר פרסומת כהגדרתו בחוק אלא בהודעות עדכון ושירות ששלחה הנתבעת לעמיתיה, וביניהם התובע, בהתאם לחובות המוטלות עליה בדין.

19. התובע הצטרף לקרן הפנסיה ומסר לנתבעת את מספר הטלפון הנייד שלו. במסגרת הצטרפותו של התובע אישר התובע לנתבעת לשלוח לו עדכונים ודיוור שוטף (נספח 1 לכתב ההגנה). ההודעות שנשלחו מעדכנות את התובע כי הכיסוי הביטוחי שלו בקרן צפוי להיפגע ומציעה לו ליצור קשר טלפוני עם הנתבעת על מנת למנוע את הפגיעה הצפויה.

20. התובע מצרף לתביעתו הודעות נוספות אשר נשלחו לו ביום 21.8.2019 יום לאחר ההודעה הראשונה ובהודעות אלו הנתבעת מציינת בפני התובע כי ב-18.08.2019 הנתבעת קיבלה בקשה להעביר את קרן הפנסיה שלו לקרן פנסיה אחרת.

"אור פרידמן שלום, בתאריך 19-08-18 קיבלנו בקשה להעביר את קרן הפנסיה שלך לקרן פנסיה אחרת ואנו נדרשים להעביר את כספך בתוך 10 ימי עסקים מיום קבלת הבקשה. לפני ביצוע העברת הכספים שלך לקרן קטנה יותר, אנחנו מציעים שתבדוק את ההצעה הנגדית של מנורה מבטחים פנסיה. לפרטים נוספים ושיחה עם משווק פנסיוני ניתן להשיב להודעה זו ע"י לחיצה על בספרה 1 או ליצור עמנו קשר בדוא"ל...."

מן המקובץ עולה, כאמור, כי בניגוד לטענת התובע, ההודעות שנשלחו על ידי הנתבעת, לא נשלחו במטרה לעודד רכישת מוצר או שירות או על מנת לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת, אלא שרובן המכריע של ההודעות נשלחו במטרה ליידיע את התובע בדבר פגיעה צפויה בכיסוי הביטוחי שלו והפנתה אותו ליצור קשר עם החברה על מנת למנוע את הפגיעה בכיסוי הביטוחי שלו. הודעה נוספת מתייחסת לבקשת התובע לנייד את היתרה הצבורה שלו בקרן

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-09-36389 פרידמן נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

הפנסיה לקרן אחרת. מעיון בהודעות אלו נראה כי טיבן ליידע את התובע על שינויים בקרן הפנסיה שלו והעובדה שהתקבלה בקשת העברה לקרן פנסיה אחרת, הודעות אלו אף מטיבות עם התובע שכן הוא מעודכן בשלבי ההליך של העברת קרן הפנסיה ובכלל מעודכן במצבו הפנסיוני.

21. ראוי לציין כי נראה שלפי הסיפא של ההודעות ישנו חלק שיווקי בהודעות ובו הנתבעת מציעה שהתובע יבדוק את ההצעה הנגדית שלה להמשך החזקת קרן הפנסיה אצלה, אך הפסיקה קבעה כי הודעות המכילות אלמנט שיווקי אינן נכנסות בגדר "דבר פרסומת" במשמעו בחוק התקשורת.

22. ברת"ק 16-09-56184 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח' כב' השופטת אביגיל כהן דנה בסוגיה וקובעת כדלקמן: "אני סבורה, כי דווקא הקביעה ולפיה הודעות מסוג זה, הן בגדר "דבר פרסומת" המוביל לפיצוי מכוח חוק התקשורת, היא זו שתמנע מציבור המבוטחים מידע נחוץ בדבר השירותים העומדים לרשותם, ובכך יפגעו לקוחות קופות החולים, וזאת בניגוד לתכלית של חוק הבריאות ובניגוד לתכלית של חוק התקשורת." וממשיכה: "יש לזכור, כי כתובת הדואר האלקטרוני של המשיב לא הגיעה לידי קופת החולים שלו "יש מאין", ומכל מקום, בפסק דינו של בית משפט קמא אין קביעה פוזיטיבית ולפיה כתובת הדואר האלקטרוני של המשיב לא נמסרה על ידו לקופת החולים גם אם יש אלמנט שיווקי בחלק מההודעות... והמבקשת מעוניינת לגרום לכך שמבוטחיה יישארו אצלה ולא יעברו לקופות חולים אחרות, אזי אין למנוע ממנה פרסום השירותים הניתנים על ידה. פרסום אשר נשלח לחברי הקופה שמסרו לה כתובת מייל שלהם, גם אם קיים אינטרס כלכלי משני / עקיף, ע"י כך, שהמבוטחים לא יעברו לקופות חולים מתחרות".

23. ברת"ק 17-05-4211 בראונר ואח' נ' שירותי בריאות כללית ואח': "ההודעות שנשלחו ע"י המשיבים, רובן ככולן, הינן הודעות בדבר בשירותים רפואיים הניתנים על ידם ו/או ע"י חברות בת של המשיבה 1, רובן ככולן אף אינן כרוכות בתשלום, אני סבורה כי הודעות אלו אינן בגדר "דבר פרסומת" האסור ע"פ חוק התקשורת. ודוק, סעיף 30א(א) לחוק התקשורת מגדיר "דבר פרסומת" כ- "מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת וכן מסר המופץ לציבור הרחב שמטרתו בקשת תרומה או תעמולה". בהודעות שנשלחו מטעם המשיבים שעניינן, כאמור, מתן שירותים רפואיים ויידוע לקוחותיהם אודות פעילות קופת החולים ושירותים הניתנים מטעמה, אין מסר שמטרתו "לעודד רכישת

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-09-36389 פרידמן נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

מוצר או שירות או לעודד הוצאות כספים בדרך אחרת" כלשון החוק, ונראה כי ההודעות נשלחו לטובת המבוטחים ולרווחתם בלבד. אף אם קיים אלמנט שיווקי כלשהו בחלק מההודעות שנשלחו למבקשים, נראה כי אין למנוע מקופת החולים לבצע פרסום של השירותים הניתנים על ידה, והכל מתוך מטרה לחשוף את הלקוחות שלה למגוון שירותיה הרפואיים, מידע הנדרש לתועלת הציבור ובריאותו".

24. אני סבורה כאמור כי הודעות אלו אינן בגדר "דבר פרסומת" האסור ע"פ חוק התקשורת. ודוק, סעיף 30א(א) לחוק התקשורת מגדיר "דבר פרסומת" כ- "מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת וכן מסר המופץ לציבור הרחב שמטרתו בקשת תרומה או תעמולה". בהודעות שנשלחו מטעם הנתבעים שעניינן, כאמור, עדכון יידוע ושירות של קרן הנתבעת. אין מסר שמטרתו "לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת" כלשון החוק, ונראה כי ההודעות נשלחו לטובת המבוטחים ולרווחתם בלבד. אף אם קיים אלמנט שיווקי כלשהו בחלק מההודעות שנשלחו למבקשים, נראה כי אין למנוע מקופת הגמל לבצע פרסום של השירותים הניתנים על ידה, והכל מתוך מטרה לחשוף את הלקוחות שלה למעמדם בקרן הפנסיה וזכויותיהם.

25. בסוף התובע מצרף לתביעתו הודעות אשר נשלחו לו ביום 12.9.2019 אשר בהן צוין כי אותרה פגיעה בלתי הפיכה בקרן הפנסיה שלו אצל הנתבעת: " **אור שלום, אותרה פגיעה צפויה ובלתי הפיכה ברציפות זכויותיך הביטוחיות בקרן הפנסיה, לשיחה עם משווק פנסיוני בנושא ניתן להשיב להודעה זו על ידי הקשה על הספרה 2 או ליצור עמנו קשר בדוא"ל...**"

26. נראה שלפי תוכן הודעות אלו הנתבעת מציינת בפני התובע כי ישנה פגיעה בקרן הפנסיה שלו שזהו מידע הכרחי לעמית בקרן פנסיה אשר צריך לדעת פרטים מהותיים אודות קרן הפנסיה שלו, יתר על כן נראה שבהודעות הנ"ל אין תוכן מסחרי אשר נועד לעודד את התובע לרכוש איזשהו מוצר ממוצרי הנתבעת או לגרום לתובע להוציא כספים שאינם לצורך כלומר הודעות אלו אינן "דבר פרסומת" לפי ס' 30א לחוק התקשורת הנ"ל.

27. אין נפקות, לעניין זה, אם נשלחה הודעת הסרה אם לאו, שכן לא ניתן לראות בהודעות שנשלחו כ"דבר פרסומת" האסור ע"פ חוק התקשורת. מילים אחרות, מאחר וחוק התקשורת אינו חל על ההודעות שנשלחו, הרי שאין מקום לבחון את בקשת ההסרה ואת ההודעות שהתקבלו אצל המבקשים לאחריה, אם אכן התקבלו.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-09-36389 פרידמן נ' מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

28. לסיום, מניתוח הודעות הטקסט נשואות כתב התביעה הגעתי למסקנה לאור החוק והפסיקה הרלוונטית שהודעות אלו אינן הודעות "ספאם" אשר מזכות בפיצוי מכוח ס' 30א' לחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982.

סוף דבר

3. **התביעה נדחית.** התובע יישא בהוצאות הנתבעת בסך של 600 ₪.

ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית משפט המחוזי בתל-אביב תוך 15 ימים ממועד קבלת פסק הדין בידי הצדדים.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"א שבט תש"פ, 06 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.

טל כהן אלימלך, רשמת בכירה

